

Ankestyrelsen

NYT

NYT FRA ANKESTYRELSEN NR. 3 MARTS

2011

	Side
Forlængelse af sygedagpenge, når ordinært arbejde er udelukket	2
Den særlige regel om erstatning til personer i fleksjob	5
Når jura og lægevidenskab mødes i arbejdsskadesager	9
Praksisundersøgelse om de "dyre sager" om boligindretning	13
Praksisundersøgelse om personlig assistance til handicappede i erhverv	17
Kort Nyt fra Ankestyrelsen	22

Titel Nyt fra Ankestyrelsen

Udkommer op til 8 gange om året

Redigeret af Merete Pantmann (ansv.)

Laura Auken Larsen, Christina Rytved og Lars Emil Larsen

ISSN nr 0907-9300

Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen

Amaliegade 25, 1256 København K

Telefon 33 41 12 00

E-mail nfa@ast.dk

Hjemmeside www.ast.dk

Udgiver Ankestyrelsen, marts 2011

Forlængelse af sygedagpenge, når ordinært arbejde er udelukket

Ny regel i sygedagpengeloven giver mulighed for, at borgere kan få forlænget udbetalingen af sygedagpenge, men reglen gælder kun når kommunen har konstateret, at det er udelukket, at borgeren kan få ordinært arbejde.

Af chefkonsulent Tove B. Andersen, Ankestyrelsen

Ressourceprofilen er afgørende

Ankestyrelsen har i en række afgørelser fastlagt rammerne for en ny bestemmelse i sygedagpengeloven, der giver mulighed for en forlængelse af sygedagpengene ud over varighedsbegrænsningen på 52 uger.

Forlængelsen efter den nye bestemmelse kræver, at kommunen i ressourceprofilen har fastslået, at den pågældende borger ikke længere har mulighed for at opretholde et ordinært arbejde.

Det afgørende er altså hvad den opdaterede ressourceprofil siger. Sagerne forventes derfor at ende med fleksjob eller førtidspension. På forlængelsestidspunktet er det bare ikke afklaret, hvilken af de to det bliver.

Ordinært arbejde skal være udelukket

Sygedagpenge er en korttidsydelse, som en borger som udgangspunkt kun kan modtage i 52 uger. Der er dog gennem årene kommet forskellige muligheder for forlængelse af udbetalingen. Den 6. juli 2009 blev der indsat endnu en bestemmelse i sygedagpengelovens § 27.

Sygedagpengelovens § 27, stk.1, nr. 4

Efter bestemmelsen træffer kommunen afgørelse om at forlænge sygedagpengeperioden for personer, der er omfattet af varighedsbegrænsningen, når den sygemeldte ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår og dermed ikke kan vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked, men det endnu ikke er endeligt afklaret, om den sygemeldte vil være berettiget til et fleksjob eller til førtidspension, således at sygedagpengeperioden forlænges i op til 26 uger.

Læs § 27 i sygedagpengeloven på retsinformations hjemmeside >>

Ankestyrelsen har med afgørelserne uddybet, hvad der forstås ved formuleringen at det "ikke er endeligt afklaret, om den sygemeldte vil være berettiget til fleksjob eller førtidspension".

Ankestyrelsen har fortolket bestemmelsen således, at det afgørende er, at kommunen ved anvendelse af arbejdsevnetoden har fundet, at ordinært arbejde er udelukket.

Ifølge lovbemærkningerne har bestemmelsen et snævert anvendelsesområde. Beskæftigelsesministeriet regner således med, at kun cirka 500 personer årligt vil være omfattet af bestemmelsen.

Ingen borger bør være i ingenmandsland

Det er allerede et krav til sagsbehandlingen forud for standsning af sygedagpenge, at der ved anvendelse af arbejdsevnetoden er taget stilling til, om der er grundlag for at tilkende fleksjob eller førtidspension.

Hvis en sag er behandlet korrekt, betyder dette, at der normalt ikke kan være tale om en afklaret situation i forhold til, at det ordinære arbejdsmarked er udelukket, og samtidig være usikkert, om borgeren har ret til enten fleksjob eller pension.

Den nye bestemmelse angår den situation, at kommunen har konstateret, at borgeren ikke kan vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked men endnu ikke har afklaret, enten om borgeren kan bestride et fleksjob eller er berettiget til pension

Det er en forudsætning, at den nødvendige afklaring sker inden for de 26 uger, som bestemmelsen giver kommunen mulighed for at forlænge sygedagpengeperioden med.

De nye afgørelser fra Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har offentliggjort 3 sager om den nye bestemmelse. I en af sagerne var betingelserne for forlængelse opfyldt.

Ansøgning om fleksjob berettiger ikke til forlængelse

Der var ikke grundlag for at forlænge sygedagpengene for en 42-årig mand, da det ikke var godtgjort, at han ikke kunne vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked.

Manden havde modtaget sygedagpenge i en årrække og havde været under revalidering. Manden havde albue-skuldersmerter samt personlighedsmæssige, psykiske og sproglige problemer.

Det berettigede ikke til forlængelse af dagpengene, at han havde søgt om fleksjob, hvilket han efterfølgende fik afslag på.

[Søg efter Principafgørelse 14-11 i Principdatabasen >>](#)

Udelukkelse af ordinært arbejde er en betingelse

En kvinde havde gennem mange år lidt af lændesmerter. Hun havde været i stand til at arbejde op til 30 timer ugentlig i en arbejdsprøvning, uden at rygsmerterne var blevet værre på arbejdet end de var derhjemme. Kvindens effektive arbejdstid var vurderet til ca. 21 timer ugentlig og det blev vurderet, at arbejdstiden kunne øges ved ansættelse af personlig assistance.

Ankestyrelsen vurderede, at kvinden ikke havde ret til forlængelse af sygedagpengeperioden efter lovens § 27, stk. 1, nr. 4. Baggrunden var, at det ikke var bevist, at hun ikke kunne opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår.

Kvinden havde fået en depression efter arbejdsprøvningen, men dette kunne ikke ændre på vurderingen, da det ikke på tidspunktet for afgørelsen kunne fastslås, om depressionen på længere sigt ville nedsætte kvindens arbejdsevne yderligere.

[Søg efter Principafgørelse 24-11 i Principdatabasen >>](#)

Formodning for, at ordinært arbejde var udelukket

Ankestyrelsen vurderede i en sag om en kvinde, at sygedagpengeperioden kunne forlænges, fordi hendes arbejdsevne var nedsat i en sådan grad, at hun ikke ville kunne opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg lagde bl.a. vægt på, at kvinden var helbredsmæssigt udredt, og at der ikke var behandlingsmuligheder, der kunne bringe hende tilbage på det ordinære arbejdsmarked, samt at de objektive fund svarede til de subjektive klager.

Beskæftigelsesudvalget vurderede endvidere, at det ikke var endelig afklaret, om kvinden ville være berettiget til fleksjob, eller om der skulle rejses sag om førtidspension. En sådan afklaring vurderedes at ville kunne finde sted inden for en periode på 26 uger

[Søg efter Principafgørelse 25-11 i Principdatabasen >>](#)

Den særlige regel om erstatning til personer i fleksjob

Med en række Principafgørelser er Ankestyrelsen ved at fastlægge praksis for, hvornår den særlige regel i arbejdsskadesikringsloven om erstatning for tab af erhvervsevne til personer i fleksjob skal anvendes. Reglen er en undtagelse fra lovens almindelige regel om erstatning for tab af erhvervsevne. I Principafgørelserne har Ankestyrelsen lagt vægt på den særlige regels ordlyd og fortolket reglen indskrænkende

Af fuldmægtig Maria Lindegaard Jacobsen, Ankestyrelsen

Reglen skal forhindre overkompensation

Den særlige regel i arbejdsskadesikringslovens § 17a blev indføjet med virkning fra den 1. januar 2006 for at imødekomme et politisk ønske om, at der ikke skulle ske overkompensation af tilskadekomne i fleksjob.

Forinden havde Højesteret i en dom fra december 2003 fastslået, at erstatning for tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven til personer, der efter en arbejdsskade kommer i fleksjob, skulle fastsættes uafhængigt af lønnen i fleksjobbet. Erstatningen skulle i stedet fastsættes på baggrund af, hvad den tilskadekomne ville have tjent, hvis han eller hun ikke var kommet til skade sammenholdt med, hvad tilskadekomne ville kunne tjene med følgerne af skaden, hvis muligheden for fleksjob ikke forelå.

Dommen betød, at personer i fleksjob, som samtidig modtog erstatning for tab af erhvervsevne, kunne opnå en samlet indtægt, som oversteg indtægten i deres ordinære job før arbejdsskaden. For at undgå denne situation, blev der indført en særlig regel om erstatning til personer i fleksjob - § 17a.

En tabsuafhængig erstatning

Efter ordlyden i § 17a skal erhvervsevnetabet fastsættes på grundlag af forskellen mellem indtjeningen før arbejdsskaden og ledighedsydelsen eller indtjeningen i fleksjobbet. Der er tale om en almindelig matematisk beregning, som angiver forskellen i procent.

Se § 17a i lov om arbejdsskadesikring på www.retsinfo.dk >>

Ikke udtryk for den reelle indtjeningsevne

Hverken lønnen i fleksjobbet eller ledighedsydelsen er et udtryk for skadelidtes reelle indtjeningsevne. Erhvervsevnen hos tilskadekomne i fleksjob bliver altså ikke bedømt ud fra den sædvanlige vurdering af, i hvilket omfang han eller hun ville eller burde kunne arbejde på normale vilkår.

Overblik over praksis

Vi giver her et overblik over Ankestyrelsens praksis om § 17a. Principafgørelserne gør ikke op med alle de problemstillinger, som reglen giver anledning til. Vi forventer derfor, at der vil komme flere Principafgørelser på området.

I fleksjob eller på ledighedsydelse efter en arbejdsskade

Med Principafgørelse **U-15-08** tog Ankestyrelsen første gang stilling til spørgsmålet om erstatning for tab af erhvervsevne for en person, der efter en arbejdsskade kom i fleksjob og som var omfattet af § 17a.

Sagen drejede sig om en smed med en arbejdsbetinget lidelse i knæet, som blev ansat i et fleksjob hos sin hidtidige arbejdsgiver. Han skulle arbejde 20 timer ugentligt og fik betaling for 37 timer.

Ankestyrelsen vurderede, at der ikke var dokumenteret et tab af erhvervsevne på 15 procent eller mere, da smeden havde samme indtjening i fleksjobbet som før arbejdsskaden. Han havde derfor ikke ret til erstatning for tab af erhvervsevne.

[Søg efter Principafgørelse 15-08 i Principdatabasen >>](#)

I fleksjob eller på ledighedsydelse efter en arbejdsskade i fleksjob

En person der kommer til skade i et fleksjob efter 1. januar 2006 og herefter på ny kommer i fleksjob eller på ledighedsydelse, er også omfattet af § 17a.

Erhvervsevnetabet skal i denne situation fastsættes alene på baggrund af forskellen mellem, hvad tilskadekomne ville have tjent i fleksjobbet, inklusiv det kommunale løntilskud, og den nye løn i fleksjobbet eller ledighedsydelsen.

Principafgørelse 148-10 drejede sig om en postomdeler, der på skadestidspunktet var ansat i fleksjob. Efter arbejdsskaden kom hun på ledighedsydelse.

Ankestyrelsen vurderede, at tilskadekomne var omfattet af § 17a, og at hendes erhvervsevnetab ud fra ordlyden af bestemmelsen skulle fastsættes på grundlag af forskellen mellem, hvad hun ville kunne tjene i fleksjobbet inklusiv det kommunale løntilskud og ledighedsydelsen. Forskellen var på ca. 40 procent. Vi fastsatte derfor erhvervsevnetabet til midlertidigt 40 procent.

[Søg efter Principafgørelse 148-10 i Principdatabasen >>](#)

Forsørgelsesgrundlag skifter mellem løn i fleksjob og ledighedsydelse

Ankestyrelsen har i to Principafgørelser fastslået, at en person også er omfattet af § 17a, hvis han eller hun efter ophør af et fleksjob overgår til ledighedsydelse.

Vi henviste til, at det ikke fremgår tydeligt af lovbemærkningerne, at tilskadekomne mister retten til en midlertidig erstatning, hvis han eller hun efter ophør af fleksjob overgår til ledighedsydelse. En sådan regulering bør have klar hjemmel i loven. Vi henviste desuden til, at tilskadekomne efter loven har ret til at få sin sag genoptaget, hvis fleksjobbet ikke kan bevares.

Det indgik også i vores vurdering, at § 17a er en undtagelsesbestemmelse, som efter sit formål må fortolkes indskrænkende.

Principafgørelse 247-10 drejede sig om en kvinde, der blev fyret som social- og sundhedsassistent efter længerevarende sygdom. Hendes arbejdsevne blev herefter afklaret gennem to virksomhedspraktikker, og det blev vurderet, at hun kunne arbejde 25 timer om ugen.

Kvinden blev visiteret til fleksjob, men overgik til ledighedsydelse. Efterfølgende kom hun i et tidsbegrænset fleksjob, men opsagde selv fleksjobbet. Senere overgik kvinden igen til ledighedsydelse, indtil hun påbegyndte et nyt fleksjob.

Ankestyrelsen afgjorde, at kvinden skulle have en midlertidig erstatning for tab af erhvervsevne på 20 procent i de perioder, hvor hun fik ledighedsydelse, og afslag på erstatning i de perioder, hvor hun var i fleksjob. Beregningen blev foretaget på baggrund af forskellen mellem kvindens indtjening før arbejdsskaden og hendes indtjening i fleksjobbet/ledighedsydelsen.

Principafgørelse 248-10 drejede sig om en mand, som på skadestidspunktet arbejdede som ufaglært bygningsarbejder. Han kom i arbejdsprøvning og efterfølgende i fleksjob. Manden blev dog opsagt fra fleksjobbet og overgik herefter til ledighedsydelse.

Ankestyrelsen afgjorde, at manden skulle have en midlertidig erstatning på 25 procent i perioden, hvor han var i fleksjob. I den efterfølgende periode, hvor han fik ledighedsydelse, skulle han have en midlertidig erstatning på 65 procent. Beregningen blev foretaget på baggrund af forskellen mellem mandens indtjening før arbejdsskaden og hans indtjening i fleksjobbet/ledighedsydelsen.

[Søg efter Principafgørelse 247-10 og 248-10 i Principdatabasen >>](#)

Fra ledighedsydelse til fleksydelse

Ankestyrelsen har i **Principafgørelse 18-11** fastslået, at en person, der efter sin 60 års fødselsdag overgår fra ledighedsydelse til fleksydelse, ikke er omfattet af § 17a.

I denne situation skal erhvervsevnetabet vurderes efter lovens hovedregel ud fra tilskadekomnes evner, uddannelse, indtjeningsevne før og efter arbejdsskaden og de funktionsbegrænsninger, som skaden medfører. Det skal altså vurderes, hvad tilskadekomne kunne tjene, hvis han eller hun ikke havde mulighed for at få fleksydelse.

Vi henviste til, at § 17a er en undtagelsesbestemmelse, som efter dens forarbejder og sit formål må fortolkes indskrænkende. Flexydelse er ikke omtalt i § 17a eller i forarbejderne til bestemmelsen, som i øvrigt ikke indeholder fortolkningsbidrag. Personer, der modtager fleksydelse, er derfor ikke omfattet af den særlige regel.

[Søg efter Principafgørelse 18-11 i Principdatabasen >>](#)

Når jura og lægevidenskab mødes i arbejdsskadesager

Ankestyrelsen træffer hvert år tusindvis af afgørelser i sager om arbejdsskader. Alle disse sager behandles af jurister, og afgøres af 1 jurist sammen med såkaldte beskikkede medlemmer – en slags lægdommere. Der medvirker også lægekonsulenter i sagsbehandlingen, men hvilken rolle har lægekonsulenterne i arbejdsskadesystemet?

Af specialkonsulent Ole Tamberg, Ankestyrelsen

Juridiske sager kan have brug for lægecheck

Selvom sagerne er juridiske, handler de alle om personer, der enten er kommet til skade ved en ulykke eller har fået en sygdom. Derfor er der behov for en lægefaglig vurdering af sagerne, og her kommer lægekonsulenterne ind i billedet.

I Arbejdsskadesagerne skal Ankestyrelsen fx vurdere og til sidst afgøre

- hvor alvorlige en murers smerter i skulderen er,
- om en sosu-assistent har nedsat bevægelighed i lænden,
- om en rengøringsassistents håndeksem skyldes hendes arbejde, eller
- om en soldat har fået koncentrationsbesvær på grund af en udsendelse til Afghanistan?

Sådanne spørgsmål er kernen i en arbejdsskadesag. Det er spørgsmål, som juridisk uddannede ikke kan besvare uden hjælp fra kyndige specialister med lægefaglig viden. Derfor har vi lægekonsulenter i Ankestyrelsen, der kan vurdere lægelige problemstillinger. Vores lægekonsulenter har mange forskellige lægefaglige specialer.

I andre sager er kernen ikke lægelig, men snarere juridisk eller sågar økonomisk. Fx afgør vi, om den tilskadekomne borgers evne til at tjene penge er blevet dårligere på grund af arbejdsskaden. I sådanne sager kan der alligevel ofte vise sig at være brug for lægelig ekspertise fx til at vurdere, hvilke begrænsninger borgeren har i et bestemt arbejde,.

Enkelte spørgsmål med et lægeligt præg kan Ankestyrelsens jurister dog svare på uden hjælp. Det gælder fx, hvis vi gennem årene har fastlagt en klar praksis på området, eller hvis vurderingen af en skade følger bestemte retningslinjer. Det kan fx være skader, der er meget præcist beskrevet i Arbejdsskadestyrelsens méntabel.

Lægen forklarer, men afgør ikke

Lægekonsulentens udtalelse om en sag er kun vejledende. Det er altså ikke lægen, som bestemmer, hvordan sagen skal afgøres, men lægen hjælper juristen og de beskikkede

medlemmer til at forstå, hvad borgeren fejler, og hvor alvorlig en skade eller en sygdom er.

Lægekonsulenterne svarer kun på de konkrete spørgsmål, som den juridiske sagsbehandler stiller, og svarer alene på baggrund af sagens lægelige oplysninger. Vores lægekonsulenter møder altså ikke borgeren.

Vi kan bede flere lægekonsulenter inden for forskellige specialer om at give en skriftlig vurdering af sagen. For eksempel kan en sag om en rygskade forelægges både for en ortopædisk og en neurologisk lægekonsulent.

Læger forklarer sygdommen på ankemøderne

Arbejdsskadesager bliver afgjort af 1 jurist sammen med 2 såkaldte beskikkede medlemmer – en slags lægdommere. Sædvanligvis drøftes og afgøres sagerne på et møde – i daglig tale kalder vi det et ankemøde.

I nogle ankemøder er en lægekonsulent til stede. Lægen kan her mundtligt besvare uddybende spørgsmål og forklare lægelige sammenhænge. Lægen har ikke stemmeret, som de beskikkede medlemmer og Ankestyrelsens jurister. Lægekonsulenten er derfor ikke med til at afgøre sagerne.

Efter Ankestyrelsen kan domstolene komme på banen

Når Ankestyrelsen har truffet afgørelse om en arbejdsskade, kan hverken borgeren eller forsikringsselskabet klage over vores afgørelse. Det betyder, at de må gå til domstolene, hvis de er utilfredse med vores afgørelse.

Når en borger eller et forsikringsselskab anlægger en sag ved retten mod Ankestyrelsen, vil vi altid bede en af vores lægekonsulenter om en skriftlig udtalelse om de lægelige vurderinger i sagen. Som hovedregel får vi udtalelsen fra den lægekonsulent, der tidligere har svaret på spørgsmål i den konkrete sag og derfor kender sagen godt.

Domstolene og retslægerådet

Under retssagen fremlægger Ankestyrelsens advokat udtalelsen fra vores lægekonsulent som et indlæg til støtte for, at retssagen bør få samme resultat, som arbejdsskadesagen fik i Ankestyrelsen. Hvis retten har brug for et andet sæt lægelige øjne på sagen, kan den spørge Retslægerådet til råds.

Hvad er Retslægerådet?

Retslægerådet rummer landets højeste lægelige ekspertise. Rådet består af 10 af landets øverste lægefaglige autoriteter på en række lægelige områder. Rådet råder herudover over et meget stort antal sagkyndige speciallæger inden for ethvert lægeligt speciale.

Retslægerådet giver lægevidenskabelige og farmaceutiske skøn til offentlige myndigheder

Retslægerådet udtaler sig kun i sager om enkeltpersons helbreds-mæssige forhold. Det betyder, at rådet ikke udtaler sig om generelle eller hypotetiske spørgsmål.

Det er kun offentlige myndigheder, herunder domstolene, der kan bede Retslægerådet om en udtalelse.

Retslægerådets udtalelser er også kun vejledende

Som det er tilfældet for al lægelig ekspertise i juridiske sager, er Retslægerådets udtalelser alene vejledende. Dette gælder også i retssager, som anlægges om en arbejdsskadesag.

Rådet kan derfor ikke afgøre den konkrete sag, men hjælper de jurister og lægdommere, som skal afgøre sagen til at forstå de lægelige aspekter af sagen. Af den grund kan hverken en borger, et forsikringsselskab eller en myndighed klage til nogen anden myndighed over en udtalelse fra Retslægerådet.

Retten spørger Rådet til råds

Hvis der er behov for en udtalelse fra Retslægerådet, er det retten, der beder Retslægerådet om en udtalelse, men det er sagens parter, som formulerer de konkrete spørgsmål.

Hver part fremlægger et udkast til de spørgsmål, som de mener, Retslægerådet skal besvare. En part i en retssag kan protestere mod modpartens spørgsmål og spørgetema. Hvis parterne ikke kan blive enige om spørgsmålene til Retslægerådet, skal retten afgøre, hvilke spørgsmål der kan stilles til Retslægerådet.

Vi lægger stor vægt på Retslægerådets ord

Ankestyrelsen er meget lydhør over for Retslægerådets høje lægefaglige ekspertise og tillægger altid rådets vurderinger stor værdi.

Hvis Retslægerrådet ikke enig i den vurdering, som vores lægekonsulent er kommet med, overvejer vi altid, om udtalelsen fra Retslægerrådet betyder, at vi bør genoptage sagen og træffe en ny afgørelse.

Vi vurderer også altid, om en udtalelse fra rådet kan have betydning for andre sager, som ligner den konkrete sag.

Praksisundersøgelse om de "dyre sager" om boligindretning

Kommunerne i region Nordjylland afgør de fleste sager om hjælp til boligindretning og anskaffelse af anden bolig korrekt. Cirka en tredjedel af afgørelserne træffes dog på et utilstrækkeligt grundlag. Det viser en praksisundersøgelse fra Det Sociale Nævn i Region Nordjylland

Af fagchef Frede Fisker, Statsforvaltningen Nordjylland

Fokus på de dyre sager

Undersøgelsen er fra 2010 og omfatter 57 sager fra 5 kommuner. Undersøgelsen omfatter alene bevillingssager, det vil sige sager, hvor kommunerne **har** bevilget boligindretning eller hjælp til anden bolig. En bevilling er imidlertid ikke nødvendigvis udtryk for, at borgerens ansøgning er imødekommet fuldt ud.

Undersøgelsen er inspireret af en tilsvarende undersøgelse, som Ankestyrelsen i 2009 gennemførte på landsplan.

Denne praksisundersøgelse er speciel fordi, den ikke tager udgangspunkt i de sager, hvor kommunerne senest har truffet afgørelse. Undersøgelsen fokuserer i stedet på de "dyreste" sager afgjort efter den 1. januar 2007.

Dette skyldes, at en meget stor del af sager om boligindretning består i mindre og forholdsvis billige foranstaltninger, fx fjernelse af dørtrin og opsætning af greb mv. Denne type bevillinger har stor betydning for, at handicappede borgere kan forblive i deres eget hjem. Set ud fra økonomiske og sagsbehandlingsmæssige synsvinkler er disse sager dog mindre interessante end sager om store og omfattende boligændringer, der stiller betydelige krav til planlægning og gennemførelse.

De fleste sager afgøres korrekt

Det Sociale Nævns undersøgelse viser først og fremmest, at nævnet i 35 ud af de 57 undersøgte sager, svarende til 61 procent, har fundet, at kommunens afgørelse samlet set er korrekt.

Det er i sig selv et positivt resultat. Måles resultatet i forhold til Ankestyrelsens undersøgelse fra 2009 om samme emne er resultatet fra nævnets undersøgelse af de nordjyske kommuner væsentlig lavere. I Ankestyrelsens undersøgelse var hele 89 procent af de undersøgte sager korrekte.

I begge undersøgelser er der dog tale om betydelige forskelle i resultaterne mellem kommunerne. På grund af disse meget store forskelle mener Det Sociale Nævn, at nævnets egen undersøgelse ikke entydigt er udtryk for, at der er flere fejl i sagerne i de nordjyske kommuner end i landet som helhed.

Der mangler oplysninger i sagerne

I hele 20 af de 22 sager, som Det Sociale Nævn vurderede var forkert afgjort, var årsagen, at der mangler afgørende eller væsentlige oplysninger.

Vi kan derfor ikke afvise, at (nogle af) afgørelserne faktisk ville være korrekte, hvis de manglende oplysninger forelå.

De manglende oplysninger består enten i manglende dokumentation for borgerens funktionsnedsættelse eller i manglende dokumentation for nødvendigheden af boligindretningen eller anskaffelsen af en anden bolig, eller en kombination af begge dele.

Hvis der mangler dokumentation for funktionsnedsættelsen, mangler der også dokumentation for nødvendigheden af boligindretningen, mens det modsatte ikke nødvendigvis er tilfældet. I hovedparten af de sager, som efter nævnets opfattelse var afgjort forkert, manglede der dokumentation for begge dele.

I undersøgelsen har nævnet accepteret oplysningsgrundlaget, selv om der ikke forelå lægelige oplysninger, hvis der derimod var en god og fyldig funktionsbeskrivelse fra en anden fagperson, som var udarbejdet på grundlag af et besøg i hjemmet.

Det er navnlig i sager, hvor tilstanden ikke er stationær, at nævnet mener, at der er behov for lægelige oplysninger for, at kommunen kan tilbyde en løsning, der er mere langtidsholdbar.

Kommunerne skal vide mere om boligen og borgeren

Undersøgelsens resultater viser, at kommunerne i højere grad skal sørge for at få dokumentation for borgerens funktionsnedsættelse, inden de træffer afgørelse om hjælp til boligindretning og/eller anskaffelse af anden bolig.

Dokumentationen bør typisk bestå i en kombination af lægelige oplysninger og en beskrivelse af, hvilke funktioner i dagligdagen borgeren enten ikke, eller kun vanskeligt kan udføre uden hjælp i hjemmet.

Hvis der bruges lægelige eller andre oplysninger fra andre sager i kommunen, skal der tages kopi heraf til den aktuelle sag, således at kommunen kan dokumentere, at oplysningerne er en del af beslutningsgrundlaget i sagen.

Herudover skal kommunerne sørge for, at sagerne indeholder fornøden dokumentation for nødvendigheden af boligindretningen mv. Dokumentationen bør typisk bestå i en beskrivelse af boligens indretning, og hvor egnet boligen er til borgeren.

Lov om social service § 116

Reglerne om hjælp til boligændring mv. står først og fremmest i § 116 i lov om social service.

Det fremgår heraf, at kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til indretning af bolig til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når indretning er nødvendig for at gøre boligen bedre egnet som opholdssted for den pågældende. Hvis hjælp i form af indretning undtagelsesvis ikke er tilstrækkelig, kan hjælpen ydes i form af hjælp til anskaffelse af en anden bolig, hvis ikke der kan anvises en anden bolig, som dækker den pågældendes behov.

Tvivl om hvilken type sag

Sagerne i nævnets undersøgelse fordeler sig med 55 sager, der alene handler om boligindretning, og 2 sager, der både handler om boligindretning og hjælp til anden bolig.

Der er dog flere sager, hvor afgørelsen af, om der er tale om en boligindretningssag eller en sag om hjælp til anskaffelse af anden bolig, har givet anledning til tvivl. Det drejer sig om sager, hvor der er ydet hjælp i form af en "pose penge" til et byggeri, som familien selv står for. Hjælpen får her karakter af en merudgiftsbevilling til den del af udgiften, der kan henføres til handicappet.

En særlig variant er en sag, hvor kommunen har købt en bolig og efter ombygning udlejet den til en familie med et handicappet barn.

Fakta om praksisundersøgelsen

Hvor store er bevillingerne?

- I de 57 sager er der bevilget mellem 50.000 kr. og mere end 1.000.000 kr.
- De dyreste bevillinger er generelt bevilget til børn og unge, mens de billigste er givet til gruppen af ældre.

Hvem får hjælpen?

- Der er stor forskel i aldersfordelingen mellem de personer, der har fået bevilget boligændring
- I 2 kommuner er det overvejende børn og unge under 18 år
- I en kommune er der overvejende bevilget hjælp til personer over 60 år.

Hvad bevilger kommunerne hjælp til?

- Den klart største enkeltgruppe er hjælp til ombygning eller etablering af badeværelse, som udgør 24 procent af alle bevillingerne.

[Læs hele praksisundersøgelsen på statsforvaltningernes hjemmeside >>](#)

Praksisundersøgelse om personlig assistance til handicappede i erhverv

Når kommunerne træffer afgørelser om personlig assistance til handicappede med et arbejde, har de ofte for få og for dårlige oplysninger. Det viser en praksisundersøgelse fra Beskæftigelsesankenævnet i region Nordjylland. Kun 18 ud af 56 undersøgte sager var korrekt vurderet af kommunen.

Af fagchef Frede Fisker, Statsforvaltningen Nordjylland

Området er flyttet fra jobcentre til kommunerne

Beskæftigelsesankenævnet i Region Nordjylland har i 2010 gennemført en praksisundersøgelse om personlig assistance til handicappede i erhverv. Undersøgelsen omfatter i alt 56 sager, hvor nordjyske jobcentre (herunder de tidligere statslige afdelinger af jobcentrene) efter den 1. januar 2007 har afgjort om en handicappet havde ret til at få bevilliget personlig assistance.

Mange af de undersøgte sager var fornyelser af tidligere bevillinger og har derfor rødder tilbage til tiden før 2007, hvor området blev administreret af arbejdsformidlingerne.

Undersøgelsen er derved speciel, fordi den både omfatter bevillinger, der er givet af staten i jobcentrene og af kommunerne i jobcentrene.

Mere end halvdelen af sagerne er for dårligt oplyste

I 31 ud af undersøgelsens 56 sager, har nævnet vurderet, at der mangler væsentlige eller afgørende oplysninger som grundlag for at træffe en afgørelse om bevilling af personlig assistance.

Nævnet har derfor ikke haft tilstrækkelige oplysninger til at vurdere, om sagerne var afgjort korrekt.

Det er oftest lægelige oplysninger, der mangler

De oplysninger, der mangler, er først og fremmest lægelige oplysninger. Oplysningerne kan enten være helt fraværende (12 sager), forældede (12 sager) eller utilstrækkelige (4 sager).

Beskæftigelsesankenævnet har i undersøgelsen ikke ubetinget krævet, at ansøgerens funktionsnedsættelse skulle være lægeligt dokumenteret. Nævnet har i flere sager anset funktionsnedsættelsen for tilstrækkeligt dokumenteret, selv om der ikke har foreligget lægelige oplysninger, men f.eks. i stedet dokumentation for medlemskab af Dansk

Blindesamfund. Praksis på området beskriver kun i begrænset omfang, hvilke krav der kan og skal stilles til dokumentationen for funktionsnedsættelsen.

Det har været væsentligt for Beskæftigelsesankenævnet, om der i sagerne har været tale om en stationær lidelse eller ej. Hvis lidelsen ikke er stationær, har nævnet vurderet, at der i de allerfleste tilfælde med mellemrum vil være behov for at indhente (nye) lægelige oplysninger.

Dette gælder både i tilfælde, hvor der kan være mulighed for, at borgeren får det bedre og i tilfælde, hvor der er risiko for forværring af borgerens tilstand. Hvis det er muligt, at borgeren kan få det bedre, kan der være arbejdsopgaver, der ikke længere er behov for personlig assistance til. Det er også muligt, at personen ikke længere er omfattet af reglerne.

Er der derimod risiko for forværring, kan der være behov for hjælp til flere opgaver. Hvis funktionsnedsættelsen bliver så omfattende, at personen ikke længere selv kan udføre den indholdsmæssige del af sit arbejde, skal bevillingen ophøre.

Nyt område for nævnene

Der er tale om et forholdsvis nyt sagsområde for beskæftigelsesankenævnene, og antallet af nævnsafgørelser er fortsat beskedent.

Beskæftigelsesankenævnet i Nordjylland har derfor ment, at der var et særligt behov for at undersøge, om området administreres i overensstemmelse med gældende regler og den beskedne praksis der findes.

Det har samtidig været nævnets ønske at beskrive praksis og dermed øge kendskabet til et område, som der hidtil ikke har været særlig fokus på.

Historik

- Indtil 2007 blev området administreret af arbejdsformidlingen, men i forbindelse med strukturreformen blev det overført til staten i de nyoprettede jobcentre med beskæftigelsesankenævnene som klageinstans.
- I 2009 blev den statslige og den kommunale del af jobcentrene sammenlagt. Sagsområdet er nu en ren kommunal opgave med beskæftigelsesankenævnene som klageinstans.

Lov om kompensation til handicappede i erhverv

Formålet med loven er at give handicappede personer i erhverv samme muligheder for erhvervsudøvelse som ikke handicappede.

Det vigtigste element heri er at yde personlig assistance til ledige, lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende, der på grund af en varig og betydelig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse har behov for særlig personlig bistand.

Den personlige assistent skal bistå personen med praktiske arbejdsfunktioner, og funktioner, som følger af beskæftigelsen, og som den pågældende på grund af funktionsnedsættelsen har behov for særlig assistance til.

De oplyste sager afgøres ofte korrekt

Af de 56 sager, som Beskæftigelsesankenævnet har undersøgt, vurderer nævnet, at de 25 er tilstrækkeligt oplyste. I 18 af disse sager er afgørelserne efter nævnets vurdering i overensstemmelse med regler og praksis.

I de resterende 7 sager har nævnet vurderet, at afgørelserne ikke er korrekte. Grunden til, at nævnet ikke har været enig, er:

- i 4 tilfælde, at den ansøgendes erhverv ikke er foreneligt med funktionsnedsættelsen,
- i 1 sag, at funktionsnedsættelsen ikke var varig,
- i 1 sag, at ansættelsen af den personlige assistent havde karakter af almindelig medhjælp, og
- i 1 sag, at personen ikke var omfattet af loven på grund af sin ansættelsesform.

Kommunerne skal være bedre til at dokumentere

Resultaterne af undersøgelsen får først og fremmest Beskæftigelsesankenævnet til at anbefale kommunerne at være opmærksomme på, at borgerens funktionsnedsættelse skal være tilstrækkeligt dokumenteret. Hvis tilstanden ikke er stationær, skal der indhentes aktuelle lægelige oplysninger med passende mellemrum.

Herudover skal kommunerne være opmærksomme på, at alle de oplysninger, der faktisk indgår i grundlaget for en bevilling, findes på sagen, så bevillingsgrundlaget kan dokumenteres over for borgeren selv, andre offentlige myndigheder og revisionen.

Fakta fra praksisundersøgelsen

Hvem får personlig assistance?

- I over halvdelen af de undersøgte sager var ansøgeren mellem 40-60 år
- Væsentlig flere mænd end kvinder modtager personlig assistance
- Undersøgelsen omfatter 33 selvstændige erhvervsdrivende og 23 lønmodtagere mv. Af de 23 er 19 i ordinær beskæftigelse, 3 i fleksjob og 1 er i virksomhedspraktik som ledig.
- Blandt de 33 selvstændige er 14 landmænd og 3 har nær tilknytning til landbruget. De øvrige 16 er fordelt på mange forskellige erhverv.
- Af de 19 i ordinær lønmodtagerbeskæftigelse er de 8 beskæftiget inden for pleje/rengøringsområdet.

Hvilke funktionsnedsættelser har modtagerne?

- For de selvstændige består funktionsnedsættelsen i næsten alle tilfælde i problemer med bevægeapparatet.
- For lønmodtagerene er billedet mere broget. Der er - udover bevægeapparatproblemerne - en gruppe med psykisk funktionsnedsættelse, blinde/svagtsynede, døve/tunghøre og en analfabet.

Hvilken hjælp får de?

- I 39 sager (68 procent) består hjælpen i fysisk hjælp til at udføre arbejdsopgaverne.
- Sekretærhjælp ydes i 9 tilfælde, tolkebistand i 2 tilfælde, hjælp til transport i 3 tilfælde, og hjælp til at strukturere/planlægge opgaverne ydes i 5 tilfælde. Enkelte modtager mere end 1 type hjælp
- Hjælpen til selvstændige består hovedsageligt i fysisk hjælp i virksomheden, mens der hos lønmodtagerne i højere grad er tale om hjælp af anden art.

Hvad viser undersøgelsen i øvrigt ?

Undersøgelsen har blandt andet vist, at det i praksis er vanskeligt at skelne mellem den indholdsmæssige del af arbejdet, som personen selv skal kunne udføre, og "støttefunktioner", som der kan ydes hjælp til.

Dette gælder ikke mindst ved hjælp til selvstændige med hovedsageligt manuelt arbejde i f.eks. landbruget. Hvad er f.eks. indhold, og hvad er støttefunktioner ved pasning, fodring og malkning af køer?

Det er væsentlig lettere at fastslå, at hjælp til oplæsning af madopskrifter til en køkkenmedhjælper, der er analfabet, er en støttefunktion i forbindelse med madlavning, som den pågældende selv klarer.

Herudover er det vanskeligt at vurdere, hvornår funktionsnedsættelsen er så omfattende, at erhvervet ud fra en samlet vurdering er uforeneligt med personens funktionsnedsættelse. Der kan f.eks. være tvivl, når opgaverne for en handicappet indehaver af en større virksomhed hovedsagligt består i ledelse og administration.

Det er nemmere at fastslå, at erhvervet er uforeneligt med funktionsnedsættelsen for en tandlæge, der ikke kan løfte armene.

[Læs hele praksisundersøgelsen på statsforvaltningernes hjemmeside >>](#)

Kort Nyt fra Ankestyrelsen

Uddannelsesdage om forebyggelse og driftsoptimering på ældreområdet

Ankestyrelsen har i samarbejde med University College Lillebælt, PH Metropol og Servicestyrelsen arrangeret en uddannelsesdag i efteråret 2011.

Uddannelsesdagen skal inspirere kommunale ledere og medarbejdere til at iværksætte forebyggende og driftsoptimerende tiltag på ældreområdet.

På uddannelsesdagen sættes der blandt andet spot på viden om og kommunale praksiserfaringer med:

- Organisering, samarbejde og specialisering
- Risikogrupper og særlige indsatsområder
- Måling og dokumentation

Flere oplysninger

Læs mere om tilmelding samt yderligere oplysninger om indholdet af uddannelsesdagen på Servicestyrelsens hjemmeside i slutningen af marts 2011.

Tendenser i Førtidspension

I 4. kvartal 2010 tilkendte kommunerne 4.135 nye førtidspensioner. Det er et fald på 2 procent i forhold til 4. kvartal 2009.

Faldende andel har været i beskæftigelse inden tilkendelse af førtidspension

Siden 2006 er andelen af nye førtidspensionister, der var i beskæftigelse inden for 5 år før kommunen tilkendte dem førtidspension, faldet fra 59 procent til 50 procent.

Det betyder, at hver anden ny førtidspensionist er tidligere modtagere af sygedagpenge, på fleksjob mv.

Faldet er både blandt de nye førtidspensionister der har psykiske diagnoser og nye førtidspensionister med andre diagnoser.

De nyeste tal kan findes på "Tal fra Ankestyrelsen". Her har vi offentliggjort en ny tabel, så det nu er muligt at sammensætte tilkendelser fordelt på kommune, alder, køn og diagnose.

Nyeste Principafgørelser

Ankestyrelsen har i marts 2011 udsendt Principafgørelser om blandt andet:

- Flytning til botilbud uden samtykke,
- Retten til ledighedsydelse,
- Anbringelse af barn med særlig genbehandlingsfrist på tre år.

[Se alle de nyeste Principafgørelser på Ankestyrelsens hjemmeside >>](#)